

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 15CoP/3/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6422200979
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 03. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Klaudia Kosková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2023:6422200979.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Klaudie Koskovej a členov senátu JUDr. Jaroslava Mikulaja a JUDr. Jaroslava Galla, vo veci starostlivosti o maloletého U. B., nar. XX. XX. XXXX, bytom u matky, v konaní zastúpený kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny V. X., pracovisko V. X., dieťa matky: X. B., nar. XX. XX. XXXX, bytom X. V. XXX, XXX XX X. V., zastúpená L. R. X., so sídlom R. F. XXX/XXX, XXX XX K. O. B. a otca: P. B., nar. XX. XX. XXXX, bytom R. F. X, XXX XX V., zastúpený Špireková & Partners, s.r.o., so sídlom AK Námestie Matice Slovenskej 6, 965 01 Žiar nad Hronom, o úpravu rodičovských práv a povinností k mal. dieťaťu, na odvolanie otca proti rozsudku Okresného súdu Žiar nad Hronom zo dňa 19. 08. 2022, č. k. 22P/44/2022-236, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu v III., IV. a V. výroku **z r u š u j e** a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Okresný súd napadnutým rozsudkom rozhodol tak, že:

„I. Súd **s c h v a ľ u j e** rodičovskú dohodu o osobnej starostlivosti o mal. U. B., nar. X.X.XXXX nasledovne:

Mal. **s a z v e r u j e** do osobnej starostlivosti matky, ktorá bude oprávnená mal. zastupovať a spravovať jeho majetok v bežných veciach.

II. Rodičia **s a d o h o d l i** o úprave stretávania oprávneného rodiča s mal. U. B., nar. X.X.XXXX nasledovne:

Otec **j e o p r á v n e n ý** stretávať sa s mal.:

- od právoplatnosti rozsudku o úprave rodičovských práv a povinností po dobu nasledujúcich 6 kalendárnych mesiacov, každý páry kalendárny týždeň v piatok od 16:00 hod. do 19:00 hod., v sobotu od 08:30 hod do 11:00 hod a od 16:00 hod. do 19:00 hod., a v nedeľu od 08:30 hod. do 11:00 hod., a to za prítomnosti matky maloletého dieťaťa,

- od začiatku siedmeho kalendárneho mesiaca od právoplatnosti rozsudku o úprave rodičovských práv a povinností po dobu nasledujúcich štyroch kalendárnych mesiacov, každý páry kalendárny týždeň v piatok od 16:00 hod. do 19:00 hod., v sobotu od 08:30 hod. do 11:00 hod. a od 16:00 hod do 19:00 hod., a v nedeľu od 08:30 hod. do 11:00 hod,

- od začiatku jedenásteho kalendárneho mesiaca odo dňa právoplatnosti rozsudku o úprave rodičovských práv a povinností, každý páry kalendárny týždeň od piatku od 16:00 hod. do nedele do 11:00 hod,

- od začiatku jedenásteho kalendárneho mesiaca od dňa právoplatnosti rozsudku o úprave rodičovských práv a povinností počas obdobia Vianočných sviatkov v každom párnom kalendárnom roku od 24.12. od 09:00 hod do 27.12. do 11:00 hod. a v každom nepárnom kalendárnom roku od 31.12. od 09:00 hod. do 02.01 do 11:00 hod. nasledovného párneho kalendárneho roka. A počas obdobia Veľkonočných sviatkov v každom nepárnom kalendárnom roku od Veľkonočného piatku od 16:00 hod. do Veľkonočného pondelka do 19:00 hod.

Otec je oprávnený maloleté dieťa prevziať a odovzdať matke v dohodnutom čase a v mieste bydliska matky a matka sa za väzuje dieťa na stretnutie s otcom riadne pripraviť, stretnutie s otcom umožniť, prípadne mu dieťa odovzdať.

III. Otec je povinný prispievať na výživu mal. U. B., nar. X.X.XXXX výživným vo výške 280,- Eur mesačne, vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky, počnúc dňom 01.04.2022.

IV. Zročné výživné na mal. za obdobie od podania návrhu, t.j. 1.4.2022 do dňa rozhodnutia súdu, t.j. 19.8.2022 vo výške 541,89 Eur súd otcovi povolí splatiť v piatich mesačných splátkach po 108,38 Eur, popri bežnom výživnom až do zaplatenia celej výšky zročného výživného, pod hrozbou straty výhody splátok, ak bude v omeškaní so zaplatením či len jednej zo splátok.

V. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.“

2. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že návrh matka podala dôvodne, nakoľko rodičia spolu nežijú. Súd návrhu matky v časti zverenia maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti matky ako aj v časti úpravy stretávania sa otca s maloletým vyhovel a schválil dohodu rodičov. Pri určovaní výšky výživného vychádzal z kritérií uvedených v § 75 ods. 1 prvá veta Zákona o rodine a otcovi určil výživné na maloletého vo výške 280,- Eur mesačne. Súd mal za to, že súčasný príjem otca a jeho majetkové pomery mu umožňujú uhrádzať výživné v stanovenej výške bez ujmy vlastnej výživy. Poukázal na to, že otec má momentálne príjem z pracovného pomeru v priemere 33.792,08 CZK mesačne v čistom a má aj úspory, a to minimálne 68.360,82 CZK. Otec disponuje so značnými sumami tak, že ich požičiava tretím osobám, ktoré mu ich následne vracajú. Súd argumentácii otca o jeho finančnej tiesni neuveril. Pri rozhodovaní vzal do úvahy aj skutočnosť, že otec sa s maloletým doposiaľ stretával sporadicky, matka zabezpečuje akúkoľvek starostlivosť o dieťa a navyše uhrádza všetky (nielen bežné) výdavky na maloleté dieťa. Otec na výživu maloletého prispieva sumou 4.000,- CZK mesačne (162,54 Eur), ktorá suma pokrýva iba malú časť odôvodnených a nevyhnutných výdavkov maloletého dieťaťa. Matka vyčíslila a preukázala výdavky, ktoré súd považoval za bežné výdavky, ktoré sú nevyhnutné a ich výška je podľa názoru súdu primeraná. Dieťa má navyše zdravotné problémy, čím sú zvýšené výdavky na stravu, lieky a výdavky na cestovanie na vyšetrenia s dieťaťom a matka je aj časovo obmedzovaná. Pokiaľ otec namietal výdavky na hračky, výukové pomôcky a darčeky, tak súd považoval na tento účel za primeranú sumu okolo 20 - 25,- Eur mesačne, pričom namietané výdavky na oblečenie a obutie dieťaťa súd pri aktuálnych cenách považoval za primerané tak, ako aj ostatné výdavky na dieťa vyčíslené matkou. Výživné určil od podania návrhu, t. j. od 01. 04. 2022, tak ako to žiadala matka. Zároveň rozhodol aj o zročnom výživnom za obdobie od 01. 04. 2022 do 19. 08. 2022. Rozhodnutie oprel o ust. § 36 ods. 1, § 62 ods. 1, 2, 4, 5; § 75 ods. 1 prvá veta Zákona o rodine. O trovách konania rozhodol podľa § 52 CMP.

3. Proti rozhodnutiu sa odvolal otec. Odvolanie podal do výrokov III. a IV. Žiadal, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil okresnému súdu na nové rozhodnutie, alebo vo veci rozhodol sám. Namietal, že okresný súd nesprávne posúdil schopnosti, možnosti a majetkové pomery otca, nakoľko nesprávne vyhodnotil finančnú situáciu na jeho strane a dostatočne sa nevysporiadal s okolnosťami konkrétneho prípadu. Poukázal na to, že jeho priemerný mesačný príjem v čase vyhlásenia rozsudku (dlhodobý príjem) predstavuje 30.000,- CZK (1.217,- Eur). Z predložených listinných dôkazov otcom vyplýva, že otcov priemerný čistý mesačný príjem v roku 2022 je 30.719,- CZK, a nie 33.792,08 CZK, ako to mylne uvádza súd. Súd nezohľadnil pravidelné nevyhnutné náklady otca súvisiace s jeho návštevami syna na Slovensku, resp. súvisiacimi s realizáciou styku otca s maloletým podľa napadnutého rozsudku, kedy má otec výdavky so zabezpečením ubytovania ako aj stravovania a nákladov na cestu z P. na X. V. a späť. Okresný súd tiež neprihliadol na riadne preukázané a vyčíslené nevyhnutné výdavky otca, ktoré vyčíslil a preukázal cca vo výške 1.050,79 Eur, pričom okresný súd neuviedol, ktoré výdavky otca považoval za nevyhnutné a ktoré nie. Otec pracuje a žije v P., kde sú životné náklady vyššie, čo je potrebné zohľadniť. Momentálne určená výška výživného prakticky núti otca nenavštevovať vlastného syna pre vysoké náklady s tým súvisiace a do budúcnosti tiež neponecháva absolútne žiadny priestor na jej prípadné zvyšovanie výživného v nasledujúcich rokoch. Namietal, že okresný súd nesprávne posúdil odôvodnené potreby maloletého, pričom sa bez ďalšieho skúmania stotožnil s matkou vyčíslenými výdavkami a následne ich žiadnym spôsobom kriticky nevyhodnotil. V rozhodnutí absentuje riadne odôvodnenie toho, ako súd konkrétne dospel k potrebe určiť sumu výživného vo výške 280,- Eur mesačne. V rozhodnutí vôbec neuviedol, ktoré výdavky považoval za nevyhnutné a reálne odôvodnené. Takéto rozhodnutie považuje otec za svojvoľné a arbitrárne a nepreskúmateľné, porušujúce právo na spravodlivý súdny proces v zmysle článku 46 Ústavy SR. Matkou deklarované a súdom bez náležitého vyhodnotenia akceptované výdavky na maloletého nezodpovedajú skutočnému stavu a jedná sa o

výdavky nadhodnotené, nadštandardné a nepreukázané. Vôbec nebral do úvahy prispievanie otca na maloletého nad rámec výživného a s uvedeným sa vôbec nevyporiadal.

4. Kolízny opatrovník vo svojom vyjadrení k odvolaniu otca uviedol, že sa stotožňuje s rozhodnutím okresného súdu. Má za to, že okresný súd správne a úplne zistil skutkový stav veci a na základe vykonaného dokazovania dospel k správne právnemu posúdeniu veci.

5. Matka vo svojom vyjadrení k odvolaniu otca uviedla, že navrhuje rozsudok v napadnutých výrokoch III. a IV. potvrdiť a odvolanie otca zamietnuť ako nedôvodné. V plnom rozsahu sa stotožňuje s názorom kolízneho opatrovníka. Okresný súd správne vyhodnotil výšku priemerného mesačného zárobku otca ako aj jeho schopnosti možnosti a majetkové pomery. Otec mesačne vynakladá značné finančné prostriedky na výdavky, ktoré nemožno považovať za nevyhnutné výdavky otca (napr. dovolenky, výlety, cestovné výdavky na Slovensko, v čase, kedy návštevy syna nerealizoval, naďalej drahé stravovanie v reštauráciách, konzumné v nočných baroch a kluboch, ktorý za jeden večer minie aj cca 100,- Eur). Matka popiera tvrdenia otca ohľadom jeho nevyhnutných nákladov súvisiacich s realizáciou styku s maloletým synom na Slovensku. Otec nerealizoval a ani nerealizuje po právoplatnosti výroku II. rozsudku styk s maloletým v rozsahu, v akom je k tomu oprávnený, pretože bol za maloletým iba raz v termíne 7. a 9. október 2022. Otec v tomto smere nepredložil žiadny dôkaz ohľadom jeho výdavkov v sume 400,- Eur mesačne. Matka predložila súdu množstvo dokladov o úhradách výdavkov na maloletého syna, lekárske správy preukazujúce zdravotný stav maloletého a ďalšie dôkazy, z ktorých mal súd preukázané, že matkou tvrdené a ňou reálne vynaložené výdavky na maloletého sú potrebné, nevyhnutné a primerané. Rozsudok preto matka nepovažuje za svojvoľný, arbitrárny ani nepreskúmateľný. Maloletý od septembra 2022 navštevuje materskú škôlku, čím matke vznikli ďalšie výdavky. Matka mala so zdravotnými komplikáciami maloletého zvýšené neočakávané výdavky v období mesiacov júl až september, čo sa týka cestovných výdavkov a jej pobytu v nemocnici s maloletým minimálne vo výške 90,- Eur. Maloletý po nástupe po materskej škôlke býva často chorý, čím má každý mesiac matka zvýšené výdavky za lieky a cestovné výdavky. Otec dobrovoľne prispel nad rámec plateného výživného dva až trikrát za celé obdobie (kúpil zimnú bundu a nohavice a tri tričká). Bolo to na základe výzvy matky maloletého a z dôvodu, že otcom maloletého dobrovoľne plnené výživné vo výške 160,- Eur mesačne nepostačovalo na úhradu potrebných výdavkov maloletého, ktorá skutočnosť potvrdzuje záver okresného súdu o tom, že otec je reálne schopný prispievať na výživu maloletého vyšším výživným, než sám plnil a navrhoval.

6. Otec vo svojej odvolacej replike uviedol, že zotrváva na svojom odvolaní ako aj na skutkových a právnych tvrdeniach v ňom uvedených. Tvrdenia matky o jeho požičovaní financií tretím osobám a investovaní úspor považuje za skreslené. Nepopiera, časť úspor tvoriacu z predaja bytu po ukončení partnerského vzťahu s matkou investoval do akcií, avšak s tými nemôže v súčasnosti vôbec disponovať. Investíciu vykonal len z dôvodu, aby po zhodnotení týchto peňazí mohol zabezpečiť maloletému lepšiu budúcnosť a zvyšok zo svojich úspor využíva výlučne na potreby maloletého syna (nákladné stretnutia so synom, atď.) Peniaze tretím osobám požičiava len sporadicky, v nepatrnej výške a aj to len svojim kamarátom v prípade núdze, pričom tieto financie sa otcovi vždy do niekoľkých dní aj vrátia. Otec sa snaží svoje finančné prostriedky korigovať tak, aby mohol pokryť všetky svoje nevyhnutné výdavky a uhrádzať maloletému pravidelné výživné, avšak nie vždy to všetko otcovi vychádza. Otec nemiňa financie v nočných baroch alebo kluboch, tak ako to zavádzajúco a klamlivo tvrdí matka. Z dôvodu častej obsadenosti zariadenia, na ktoré poukazuje matka vo svojom vyjadrení, si musí zabezpečiť ubytovanie na viac dní aj v iných ubytovacích zariadeniach, ktoré nie sú tak lacné, a to najmä počas letnej ako i zimnej sezóny. Tvrdenia matky o nepravdivosti návštev otca považuje za nepravdivé a účelové. Otec sa snaží s maloletým stretávať pravidelne v zmysle uzavretej rodičovskej dohody, avšak nie vždy mu je to z dôvodu pracovných povinností dovolené. Poukázal na to, že zvýšené výdavky matky na maloletého súvisiace s jeho zdravotným stavom a jeho hospitalizáciou nie je možné považovať za pravidelné. Tvrdenia matky o prispievaní otca nad rámec výživného len na výzvu matky sú zavádzajúce a nepravdivé. Otcovi nie je zrejmé, či sa matka medzitým, ako maloletý nastúpil do materskej škôlky, zamestnala alebo nie. Matka sa svojvoľne vzdala zamestnania v I. a rozhodla sa zostať na Slovensku, viac ako 500 km od miesta bydliska otca. Toto konanie nie je možné schvaľovať a následne i nedostatok zodpovednosti suplovať zvýšeným výživným zo strany otca po jej svojvoľnom rozhodnutí o odšťahovaní sa so synom.

7. Kolízny opatrovník vo svojom vyjadrení zo dňa 23. 11. 2022 k vyjadreniu otca na vyjadrenie matky (odvolacej replike otca) uviedol, že zotrváva na svojom vyjadrení zo dňa 24. 10. 2022 a 03. 11. 2022.

8. Matka vo svojej odvolacej duplike zotrvala na svojom vyjadrení k podanému odvolaniu otca. Súd pri svojom rozhodnutí o výške výživného, s prihliadnutím na všetky odvolateľom predložené dôkazy (t. j. z priemerného mesačného zárobku otca dosiahnutého za posledných 12 mesiacov) vyhodnotil dosiahnutý priemerný čistý mesačný zárobok otca maloletého dieťaťa za sledované obdobie v správnej výške. Matka zotráva aj na svojom názore, že okresný súd správne vyhodnotil otcove schopnosti, možnosti a jeho majetkové pomery. Výpisy z bankových účtov otca preukazujú práve opak jeho tvrdenia, že požičiaval peniaze ozaj len sporadicky a v nepatrnej výške. Samotné výpisy z účtu otca vo svojom obsahu preukazujú aj tú pravdivú skutočnosť, v akých typoch zariadení otec maloletého peňažné prostriedky miňa. V označenom ubytovacom zariadení je možnosť si ubytovanie rezervovať dlhodobo a v prípade nedostavenia sa, stačí oznámiť vopred, že ubytovanie sa ruší, pričom zrušenie ubytovania nie je spolplatnené. Otec matku doteraz o náhradný termín k stretávaniu sa s maloletým nepožiadala ani jedenkrát. Z P. odišla zo zúfalstva a beznádeje, nakoľko v partnerskom zväzku s otcom maloletého dieťaťa nemali ani matka, ani maloletý na základné životné potreby. Otec maloletého nejavil o nich záujem, nevenoval sa im, očividne mu prekážali, vadilo mu, že stále sú doma a on nemal žiadne svoje súkromie. Nie je pravdivé tvrdenie otca, že maloletému nakupuje pravidelne ku každej návšteve oblečenie a obuv. Matka sa rozhodla absolvovať odborné školenia, za účelom získania oprávnenia na výkon finančného agenta pre spoločnosť T. a po zápise do príslušných registrov začala vykonávať túto prácu, pričom v mesiaci október 2022 až december 2022 mala vyplatené provízie za činnosť finančného agenta spolu vo výške 1.796,- Eur, čo predstavuje v priemere 598,- Eur mesačne.

9. Otec vo svojom vyjadrení zo dňa 19. 01. 2023 k vyjadreniu matky zotrval v celom rozsahu na podanom odvolaní, ako i na písomnom vyjadrení zo dňa 18. 11. 2022. Čo sa týka tvrdení matky o jej odchode z P. zo zúfalstva a beznádeje z dôvodu, že so synom nemali ani na základné životné potreby, voči tomuto sa otec ohradzuje a považuje ich za nepravdivé a absurdné. Otec sa snažil matku neraz presvedčiť, aby dala šancu obnoveniu ich partnerského vzťahu, najmä kvôli maloletému, avšak bezúspešne.

10. Krajský súd, ako súd odvolací, preskúmal vec podľa § 65 a § 66 CMP a bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 (a contrario) CSP rozsudok okresného súdu v III., IV., a V. výroku podľa § 389 ods. 1 písm. b), c) CSP zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

11. Podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zruší, len ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, ak tento nedostatok nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom, podľa písm. c) súd prvej inštancie v dôsledku nesprávneho právneho posúdenia veci nevykonával navrhované dôkazy, ak nie je účelné doplniť dokazovanie odvolacím súdom.

12. Preskúmaním veci odvolací súd dospel k záveru, že rozhodnutie je predčasné, zároveň nie je presvedčivé, nie je dostatočne odôvodnené, pričom trpí vnútorným rozporom medzi vykonaným dokazovaním a prijatým záverom.

13. Základný rámec práva na spravodlivé súdne konanie, použiteľný pre civilné konanie, je obsiahnutý v článku 6 ods. 1 Dohovoru. Toto právo je podľa judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky implikované aj v čl. 46 ods. 1 Ústavy SR. Jednotlivé čiastkové práva, ktoré tvoria obsah práva na spravodlivý proces, je možné vyvodiť predovšetkým z rozhodovacej činnosti ESLP. Patrí sem najmä právo na prístup k súdu, právo na nezávislý a nestranný súd, právo na verejnosť konania a rozhodnutia, právo na rozhodnutie v primeranej lehote a právo na spravodlivé prejednanie vecí. V rámci posledne spomínaného práva je možné zdôrazniť princíp rovnosti strán, princíp rovnosti zbraní, princíp kontradiktórnosti konania a právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia.

14. Obsahom práva na spravodlivý proces je aj právo na vyporiadanie sa so všetkými relevantnými skutočnosťami v konaní zo strany súdu, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia. Podľa § 220 ods. 2 CSP súd v rozsudku jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosť považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonával ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

15. Preskúmaním veci odvolací súd dospel k záveru, že rozhodnutie prvoinštančného súdu nie je dostatočne odôvodnené a z toho dôvodu aj preskúmateľné, pretože je veľmi všeobecné vo svojich záveroch. Práve na túto skutočnosť poukazuje otec v odvolaní, pretože nedostal odpoveď na svoje otázky, argumenty, ktoré uviedol v konaní. Súd sa s nimi nedostatočne vysporiadal, resp. ani neuviedol na ne odpoveď. Treba poukázať na to, že je potrebné rozlišovať skutkové tvrdenia, právne argumenty účastníkov, ktoré súd uviedol v úvode svojho rozhodnutia, od skutočne vykonaného dokazovania a následne vyslovenej právnej vety, ktorá musí vyplývať z vykonaného dokazovania, ktoré musí byť v odôvodnení rozhodnutia konkrétne odôvodnené a zrozumiteľne vysvetlené úvahy súdu, ku ktorým dospel na základe vykonaného dokazovania. Nie je správne, aby sa tvrdenia účastníkov prelínali dôkazmi, musí byť rozlíšené, aké dôkazy účastník navrhuje, čo tvrdí a následne súd konkrétne dôkazy uvedie v rozhodnutí (ako aj dôkazy vykonané súdom bez návrhu) ako aj zistenia, ktoré z týchto dôkazov vyplynuli, tieto vyhodnotí jednotlivo a aj vo vzájomnej súvislosti. Nepostačuje odkaz na predložené doklady matkou, ako to urobil súd v bode 1.6 odôvodnenia, kde súd uvádza, aké listiny matka k návrhu pripojila. Súd tiež opisuje a uvádza v bode 1.5 vyčíslené výdavky matkou, ktoré obsahujú iba popis, ale nie vyhodnotenie. Súd taktiež v bode 5 uvádza, že otec doložil doklady, ktoré aj pomenúva, z rozhodnutia súdu však dostatočne nevyplýva, ako tieto predložené dôkazy otcom vyhodnotil, ktoré jeho výdavky považoval za nevyhnutné a ktoré nie.

16. Aby súd mohol správne rozhodnúť, musí mať dôsledne zistené potreby maloletého dieťaťa, nepostačuje všeobecný odhad alebo odkaz na predložené doklady. Súd by mal dospieť ku konkrétnej sume a s ňou následne pracovať pri určení výživného. Ak teda matka predložila doklady na preukázanie tvrdení o potrebách maloletého dieťaťa, súd v rámci dokazovania ich musí vyhodnotiť konkrétne a ku každému takémuto dôkazu sa môže otec vyjadriť, namietať alebo uznať a súd potom musí jednotlivé položky dôsledne vyhodnotiť.

17. V tejto súvislosti súd skúma odôvodnené potreby oprávneného, čo sa vzťahuje aj na maloleté dieťa, súd prihliada na všetky možné náklady, nielen tie, na ktoré poukazuje matka, ale snaží sa zistiť všetky náklady pokrývajúce potreby maloletého dieťaťa. Je možno ich rozdeliť do určitých skupín, a to zabezpečenie stravy a hygieny, zabezpečenie zdravotného stavu, náklady spojené so školskou, predškolskou dochádzkou, potreby súvisiace s mimoškolskou činnosťou, pričom treba zdôrazniť, že treba zohľadniť ekonomické náklady spojené s bývaním, kde možno zahrnúť všetky poplatky, teda nielen energie (kúrenie, električka, plyn), dodávka vody, odpady, ale aj prípadné platenie daní či smetí. Za ďalšiu skupinu možno považovať aj uspokojenie potrieb maloletého vo vzťahu ku kultúrnym potrebám, kde možno zaradiť napr. aj hračky.

18. Argument otca, že súd nesprávne posúdil odôvodnené potreby maloletého dieťaťa, keď bez ďalšieho skúmania sa stotožnil s matkou vyčíslenými výdavkami a tieto kriticky nevyhodnotil, je dôvodný. V konaní treba nevyhnutne zisťovať výdavky, predovšetkým pravidelné, ako aj nepravidelné náklady spojené s bývaním (nájomné, prevádzka bytu, domu), stravou, ošatením, zdravotným stavom, starostlivosťou o dieťa a domácnosť, inými vyživovacími povinnosťami, poisťovacími plneniami, sporením, pôžičkami, splátkovými platbami, daňovými plneniami, výdavkami na výkon povolania a podobne. V prípade obmedzených predpokladov na strane rodičov sa preto môže pohybovať od bežných najzákladnejších potrieb nutných pre život až po plné uspokojenie všetkých odôvodnených potrieb dieťaťa. Povinnosťou súdu je tak čo najpresnejšie zistiť jednotlivé náklady v súvislosti s vedením domácnosti matky a sumami, ktoré vynakladá na maloletého, pokiaľ možno aj s dokladmi. Pokiaľ tieto už nie sú k dispozícii, súd musí určiť primeranú hodnotu daného nákladu. Následne spoločné náklady musí rozpočítať na osobu, vypočítať náklady pripadajúce na maloletého, z čoho dospeje k sume, ktorú posúdi z hľadiska pravdivosti ako aj dôvodnosti daných položiek. Tak získa výsledok o tom, koľko matka musí skutočne vynaložiť na výživu a výchovu syna a až potom vo vzťahu k zisteným príjmom a majetkovým pomerom rodičov určiť povinnosť platiť výživné v primeranej výške. Ohľadom jednorazových čiastok odvolací súd uvádza, že v rámci potrieb dieťaťa existujú mesačne výdavky, ktoré sú pravidelné, existujú však aj výdavky, ktoré nie sú mesačné a platia sa v určitom dlhšom časovom období, napr. ročne (dane, smetí), oblečenie, hračky, bicykel, poplatky na záujmovú činnosť a pod. Pokiaľ existuje výdavok na aktivitu, ktorá nie je pravidelná, každý jednotlivý výdavok treba prepočítať ako jednu dvanástinu, pretože súd zisťuje dôvodné náklady na jeden mesiac. Súd týmto postupom získa mesačne náklady pre maloleté dieťa. Dôvodná je preto aj námietka otca ohľadom nepravidelného výdavku súvisiaceho s hospitalizáciou maloletého. Ešte odvolací súd dopĺňa, že pokiaľ ide o energie a pod., treba zohľadniť, koľko osôb napr. žije v byte, v dome a tieto potom podľa počtu osôb rozpočítať vo vzťahu k maloletému dieťaťu. Súd týmto spôsobom dospeje

k určitej konkrétnej sume, kde jednotlivé položky môžu byť otcom namietané alebo odsúhlasené, súd ich vyhodnotí a náležite zdôvodní. Samozrejme, existujú aj také náklady, kde nie vždy a za každých okolností matka môže predložiť potvrdenie, napr. je obtiažne určiť, koľko maloletý potrebuje na stravovanie, avšak tieto skutočnosti sú súdu známe z jeho rozhodovacej činnosti, či vlastnej skúsenosti, prípadne existujú štatistické údaje o potrebách detí podľa veku, z ktorých súd môže vychádzať. Následne súd pristúpi k určeniu výživného, keď obidvaja rodičia sú povinní prispievať na výživu maloletého dieťaťa, pričom treba zohľadniť skutočnosť, že matka v danom prípade svojou starostlivosťou čiastočne nahrádza vyživovaciu povinnosť a nemožno dať rovný pomer medzi povinnosť otca prispievať na maloletého a povinnosť matky, teda potreby nemožno rozdeliť na polovicu, avšak ako bude dieťa rásť, osobná starostlivosť ustupuje a taktiež na strane matky sa zvyšuje jej finančná povinnosť voči dieťaťu. Okresný súd však pri určení primeraného výživného na maloleté dieťa takto nepostupoval, a preto jeho rozhodnutie je predčasné a nedostatočne odôvodnené.

19. Pre správnosť záveru o výške určeného výživného na maloletého je potrebné tiež dôsledne sa zaoberať možnosťami rodiča, predovšetkým otca a skúmať jeho majetkové pomery. Súd tak ako skúma potreby dieťaťa, tak skúma možnosti otca, pričom tieto dostatočne nevyhodnotil ani nezistil a navyiac nie je zrejmé, ako súd dospel k priemernému čistému zárobku otca vo výške 33.792,08 CZK (akým výpočtom). Súd musí tiež určiť, ktoré konkrétne potreby otca, matky a dieťaťa sú dôvodné. Súd vôbec tieto skutočnosti v rozhodnutí nevyhodnotil. Preto je veľmi dôležité zaoberať sa dôsledne majetkovými pomermi otca, treba však prihliadnuť aj na jeho potreby a náklady, ktoré musí tvrdiť, preukázať, pričom súd taktiež musí zohľadniť a zistiť náklady na bývanie, stravovanie, cestu do práce, hygienu, ošatenie a pod. Zmyslom určenia výživného nie je určiť maximálnu sumu z príjmu otca tak, aby neboli zabezpečené jeho potreby. Preto je dôležité veľmi dôsledne zisťovať potreby maloletého dieťaťa a výživné určiť len v tomto rámci. Otec, pokiaľ zarába vyššiu sumu, má taktiež právo na určitý životný štandard, nie je povinný všetky voľné prostriedky použiť na platenie výživného, ale len v rozsahu oprávnených potrieb dieťaťa. Ustanovenie § 75 ZR, ktoré súd aplikoval, jednoznačne uvádza, že súd prihliada iba na odôvodnené potreby oprávneného.

20. Samozrejme súd sa zaoberá aj tvrdenými výdavkami povinného rodiča, teda otca, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť. Ide totiž o to, že otec je povinný zabezpečiť výživu maloletého dieťaťa v primeranej miere a svojím konaním sa nezadlžovať a následne argumentovať, že nemá prostriedky na platenie výživného ako aj stretávanie sa s maloletým podľa úpravy styku. Zákonná úprava práve preto vychádza z predpokladu, že súd posudzuje výdavky povinného rodiča z hľadiska ich nevyhnutnosti, čo taktiež musí súd v odôvodnení rozhodnutia vyhodnotiť a konkrétne uviesť, ktoré výdavky otca uznal a ktoré nie.

21. Okresný súd v ďalšom konaní riadne vykoná dokazovanie, odstráni nezodpovedané otázky, následne konkrétne vyhodnotí potreby maloletého, tieto vyčíslí, zistí možnosti otca, čo znamená, že v rámci toho zohľadňuje aj jeho náklady a jeho mzdu podľa konkrétneho dôkazu a ďalšie majetkové pomery. Následne súd rozhodnutie riadne a konkrétne odôvodní bez všeobecného paušalizovania zistených údajov.

22. Súd musí taktiež prihliadať na to, že otec v čase stretávania sa so synom tiež poskytuje určité finančné plnenia a má tiež s tým spojené výdavky, tak ako to dôvodne otec uvádza v odvolaní. Nie je vhodné výživné určovať demotivujúco tak, aby to narušilo vzťah otca a syna a aby tu neexistoval priestor aj na dobrovoľné plnenia otcom. Je správne, ak sa otec podieľa napr. na kúpe oblečenia, obuvi, tieto skutočnosti treba tiež zohľadňovať pri určení výšky výživného.

23. O veci senát krajského súdu rozhodol pomerom hlasov členov senátu 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,

- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP)

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie,

- a) ktorému súdu je určené,
- b) kto ho robí,
- c) ktorej veci sa týka,
- d) čo sa ním sleduje a
- e) podpis.

(§ 127 ods. 1 CSP)

Ak ide o podanie urobené v prebiehajúcom konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania (§ 127 ods. 2 CSP).

Strany konania majú možnosť zvoliť si advokáta alebo obrátiť sa na Centrum právnej pomoci so žiadosťou o poskytnutie právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP). Žiadateľ, u ktorého hrozí nebezpečenstvo zmeškania lehoty, môže zároveň so žiadosťou požiadať centrum o predbežné poskytnutie právnej pomoci (§ 11 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z. z.).

Dovolať musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Ak má dovolanie vady podľa § 429 a dovolateľ na výzvu súdu prvej inštancie na odstránenie väd neodstráni vady, následkom neodstránenia väd dovolania je odmietnutie dovolania.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie ani na základe výzvy na plnenie (§ 379 ods. 1 a 2 CMP), môže mu súd uložiť pokutu do 1.000,- Eur (§ 382 ods. 1 CMP), rozhodnúť o zastavení výplaty rodičovského príspevku a prídavku na dieťa a príplatku k prídavku na dieťa (§ 383 ods. 1 CMP) alebo odňať maloletého tomu, u koho podľa rozhodnutia nemá byť a postarať sa o jeho odovzdanie tomu, komu bolo podľa rozhodnutia zverené, alebo tomu, komu rozhodnutie priznáva právo na styk s maloletým po obmedzený čas, alebo tomu, kto je oprávnený neoprávnené premiestneného alebo zadržaného maloletého prevziať (§ 386 ods. 1 CMP) a to všetko aj bez návrhu (§ 376 ods. 2 CMP).